

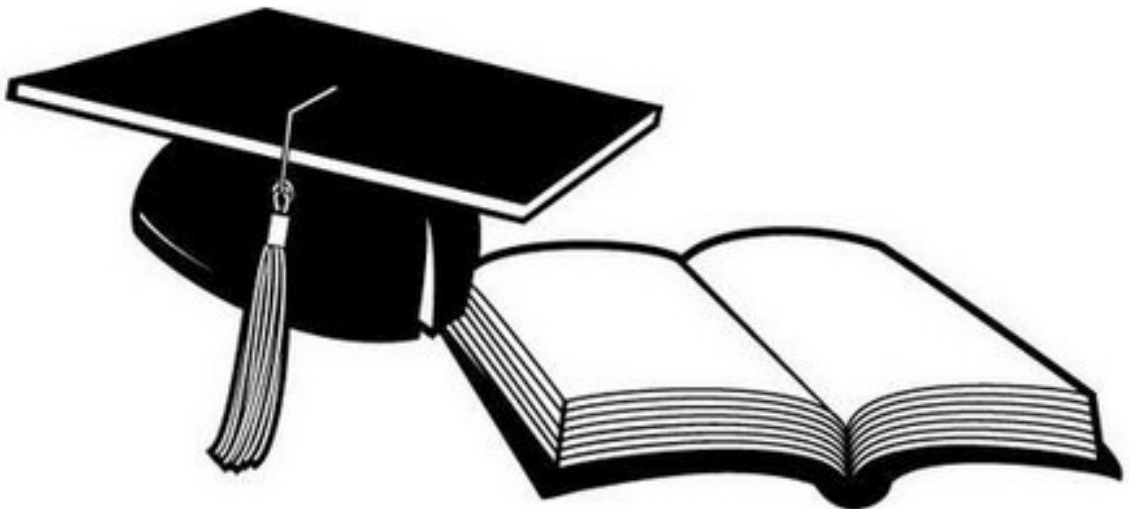
KONTAKT

GAZETA WYDAWANA PRZEZ UCZNIOW LO3 www.lo3.jaworzno.edu.pl
NR 3 2022/2023

- REAKTYWACJA -

W tym numerze:

- Fotorelacja ze studniówki
- Międzynarodowy Dzień Kobiet
- Noc Naukowców 3LO – fotorelacja
- Okiem Ucznia – Relacja z Euroweeku
- Tradycje wielkanocne
- Krzyżówka



Wstępniak

Cześć! Cieszymy się, że możemy zaprosić Was do lektury kolejnego numeru naszej szkolnej gazetki *Kontakt*. Za nami Wielkanoc, ale pewnie wielu z nas ma jeszcze w pamięci te wszystkie smakołyki, które zagościły na naszych stołach. A jakie są ludowe korzenie tego święta? Tego dowiedziecie się z artykułu Karoliny i Kasi.

Poza ciekawostkami związanymi z Wielkanocą będziecie mogli też przeczytać o innych wydarzeniach, które obchodziliśmy w ostatnich miesiącach - Dniu Kobiet oraz Nocy Naukowców. Teksty przygotowały Lila oraz Jagoda. Nie mogło też zabraknąć fotorelacji ze studniówki, na której bawili się nasi tegoroczni maturzyści.

Nie zabraknie też naszej stałej rubryki *OKIEM UCZNI*A. Tym razem dowiemy się, jak przebiegł tegoroczny Euroweek. Mogę jedynie zdradzić, że było fantastycznie! Na końcu numeru znajdziecie tradycyjną krzyżówkę, którą przygotował niezawodny Olek. Nie przedłużając już – serdecznie zapraszamy do lektury!

Michał Budak

Stopka redakcyjna:

Naczelny: Michał Budak; **Skład:** Bernadetta Nawara;

Artykuły: Liliana Szewczyk, Jagoda Nieużyła, Małgorzata Grzesik, Karolina Klich, Katarzyna Knapik;

Krzyżówka: Aleksander Gzil.

FOTORELACJA ZE STUDNIÓWKI

Na samym początku ferii, 14 stycznia 2023 r., nasi przyszli absolwenci wzięli udział w balu studniówkowym, który tego roku odbył się w hotelu Gościniec Sosina. Zapraszamy do fotorelacji z tego wydarzenia!



MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIEŃ – CIEKAWOSTKI

1. Historia powstania dnia kobiet

Świętowanie Dnia Kobiet zapoczątkował strajk, który odbył się 8 marca 1908 roku w jednej z nowojorskich fabryk. Kobiety protestowały przeciwko ciężkiej pracy, a także braku równouprawnienia. Domagały się uzyskania praw ekonomicznych i politycznych, m.in. możliwości oddawania głosów w wyborach. Wydarzenie to zainspirowało ugrupowania socjalistyczne do rozmów na temat równości płci i praw kobiet. Dwa lata później, w 1910 roku, Międzynarodówka Socjalistyczna w Kopenhadze ustanowiła Dzień Kobiet.



2. Jak obchodzony jest dzień kobiet w Polsce i innych krajach?

Międzynarodowy Dzień Kobiet obchodzony jest w wielu krajach, m.in. w Albanii, Bułgarii, Brazylii, Rosji, Francji, Portugalii, Rumunii, Stanach Zjednoczonych, na Ukrainie i Białorusi, a także we Włoszech. Rosjanie celebrują ten dzień jako wolny od pracy, a w Chinach kobiety pracują tylko przez połowę dnia. Co ciekawe, w Wietnamie Dzień Kobiet świętowany jest aż dwukrotnie w ciągu roku. W Polsce natomiast Dzień Kobiet kojarzy przede wszystkim z czerwonymi goździkami, które w PRL-u były tradycyjnymi kwiatami ofiarowanymi kobietom w dniu ich święta. Często prezentem były wówczas również rajstopy, kawa, mydła, czy ręczniki. Dzisiaj prezenty tego typu to już historia (choć niektórzy panowie wciąż kultywują tę tradycję), a panie otrzymują życzenia, kwiaty lub bombonierki. Polki przyznały, że cieszą je kwiaty i słodycze, ale to, czego najbardziej pragną - nie tylko od święta - to miłość, wsparcie i partnerstwo.

3. Wynalazki które zawdzięczamy kobietom

- ➔ okrągła piła została wynaleziona przez Tabithę Babbit w XVIII wieku w Stanach Zjednoczonych.
- ➔ szczotka do włosów została wynaleziona pod koniec XIX wieku przez Lydę D. Newman, która z zawodu była fryzjerką. Zaprojektowała szczotkę, która była trwała i łatwa w utrzymaniu czystości.
- ➔ przezroczyste szkło - zostało wynalezione w 1935 roku przez Katharine Blodgett. Jej odkrycie zrewolucjonizowało bardzo dużo dziedzin: fotografię, okulistykę czy budownictwo.
- ➔ wi-fi - zostało wynalezione przez Hedy Lamarr. Kobieta była aktorką i wynalazczynią austriacko-żydowskiego pochodzenia. Hedy, w przerwie między kręceniem filmów, poświęcała się swojemu

hobby, którym były wynalazki. Podczas II wojny światowej, próbując pomóc aliantom, zaprezentowała amerykańskiej marynarce wojennej radio o widmie rozproszonym, które w dzisiejszych czasach postrzegane jako prekursor dzisiejszego Wi-Fi.

Opracowały: Liliana Szewczyk, Jagoda Nieużyła kl.1b

NOC NAUKOWCÓW 3 LO – FOTORELACJA

Jak co roku uczniowie III Liceum Ogólnokształcącego im. Orła Białego w Jaworznie mieli okazję wziąć udział w niesamowitej Nocy Naukowców, podczas której miło spędzili czas i poznali interesujące, ale i przydatne ciekawostki.



Noc Naukowców odbyła 24 marca. Rozpoczęła się o godzinie 18, a zakończyła o 6 nad ranem. W ciągu 12 godzin zorganizowano 7 różnych wykładów oraz dodatkowe warsztaty.

- 18.00-19.30 => „Słowenia i Macedonia okiem filozofów”



- 19.30-20.30 => „Dbaj o zdrowie, rozumiejąc fizykę”



- 21.00-22.00 => „Chomik Europejski – ginący klejnot jaworznickiej przyrody”

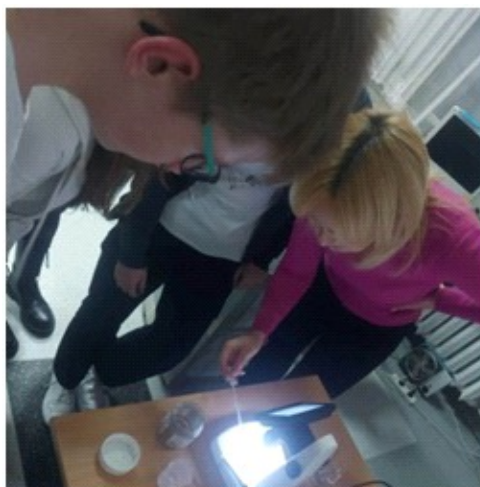


- 22.00-23.00 => „Mroczna strona Farmacji – suplementy i dopalacze”



- 23.00-0.00 => „Drużyna Gylda Hirtir – pokaz kultury, wierzeń, zwyczajów i sztuki wojennej wikingów”

- 0.00-1.00 => *Warsztaty do wyboru:*
- *Zajęcia do wyboru z native speakerem*
- *„Ups, się popsulo! Jak sprawić, żeby tego nie usłyszeć?”*
- *Świat widziany przez mikroskop*



- - *Warsztaty „Mity i historia”*



Z przyjemnością informujemy, że w tegorocznej edycji uczestniczyło prawie 130 uczniów. Zajęcia prowadziło 25 wykładowców, a ich tematyka objęła 10 różnych dziedzin. Uczniowie wzięli udział w 7 wykładach, 8 warsztatach i skorzystali z fotobudki, robiąc aż 100 zdjęć. Udało się również uszyć 12 emotek oraz zjeść 320 kawałków pizzy.

Uczniom bardzo spodobały się wszystkie wykłady oraz sposób ich przygotowania i prowadzenia. Dowiedzieli się wielu nowych rzeczy. Mamy nadzieję, że za rok również będzie tak wspaniała atmosfera tego wydarzenia.

Opracowały: Liliana Szewczyk, Jagoda Nieużyła kl.1b

Źródła: Instagram: @lo3jaworzno, Facebook: Lo3jaworzno

OKIEM UCZNIĄ – RELACJA Z EUROWEEKU

W dniach 27-31 marca 2023 r. uczniowie klas drugich i trzecich byli na Euroweeku, który odbył się w Bystrzycy Kłodzkiej. Wycieczkę zorganizowała pani prof. Ksymena Krupińska-Pluta, a uczniami opiekowały się także panie prof. Teresa Lempart, Joanna Wyźlic i Katarzyna Mielczarek.

W pierwszy dzień wycieczki uczestnicy wyruszyli o 12.00 spod szkoły. Po około 4 godzinach byli na miejscu. Następnie uczniowie zostali przydzieleni do pokojów i dostali czas na rozpakowanie się. O 18 udali się na kolację, a po niej na zajęcia, gdzie poznali prowadzących – Kevina, który urodził się w Kosowie, ale wychował we Włoszech, Tati, która pochodzi z Gruzji i Shadi z Zanzibaru. Po wszystkim odbyły się zajęcia taneczne.

W drugim dniu zajęcia zaczęły się już z samego rana. Po śniadaniu prowadzący przeprowadzili ćwiczenia z pracy zespołowej, a zaraz po nich uczniowie mieli szansę porozmawiania z prowadzącymi oraz innymi osobami z zagranicy. Następnie w ramach małej przerwy uczestnicy znowu mieli szansę poćwiczyć. Po przerwie Kevin przedstawił prezentację o Kosowie, z której uczniowie dowiedzieli się naprawdę wielu ciekawych rzeczy. Na koniec dnia wszyscy mieli na zadanie wymyślić i zaprezentować audycję radiową.

W trzecim dniu uczniowie mieli do wymyślenia scenki teatralne przedstawiające problemy współczesnego społeczeństwa. Zabawa polegała na tym, że każda scenka była odgrywana dwa razy - za pierwszym tak, jak wymyślili twórcy, za drugim każdy mógł zamienić się z dowolnym aktorem na scenie i zmienić bieg wydarzeń. Po obiedzie cała grupa poszła na spacer po Bystrzycy Kłodzkiej.

Czwarty, czyli tak naprawdę ostatni dzień wycieczki, zaczął się od robienia przez uczniów plakatów z wymyśloną przez nich usługą lub produktem, a potem pokazaniu ich dwóm “milionerom”, którzy byli grani przez prowadzących. Mogli oni zainwestować swoje pieniądze w dane produkty lub usługi. Następnie uczniowie mieli szansę dowiedzieć się czegoś na temat Gruzji dzięki prezentacji, którą przedstawiła Tati. Prowadząca następnie pokazała też prosty gruziński taniec. Pod koniec dnia miał się odbyć wieczór filmowy tworzony przez uczniów - każda grupa miała temat i musiała zrobić na jego podstawie zabawny filmik. Po wieczorze filmowym odbyło się oficjalne pożegnanie i rozdanie certyfikatów ukończenia obozu Euroweek.

W piąty dzień uczniowie spakowali swoje rzeczy i wyruszyli w drogę do domu. Według wielu uczniów była to bardzo udana wycieczka - zajęcia były ciekawe, zmuszające do myślenia i wymagające kreatywności. Dzięki temu nikt się nie nudził.

Opracowała: Małgorzata Grzesik kl. 2c

TRADYCJE WIELKANOCNE

Za nami Wielkanoc, najważniejsze chrześcijańskie święto, które upamiętnia zmartwychwstanie Chrystusa. Jest to też czas pełen tradycji, obyczajów i symboli. Każdy kojarzy takie elementy jak jajko czy zajaczek, ale nie wszyscy wiedzą, że mają one swoje korzenie w wierzeniach pogańskich i tradycjach ludowych. Ludzie od wieków obserwowali przyrodę i następujące po sobie pory roku. Dni i noce przesileń były dla naszych przodków szczególne, świętowali je zatem poprzez różnorodne obrzędy i rytuały, a także obudowywali symbolami, z których wiele przetrwało do dziś.

Jednym ze zwyczajów kojarzących się z Wielkanocą jest topienie Marzanny. Zwyczaj ten wywodzi się ze starosłowiańskiego czasu zwanego Jarymi Godami. Poświęcony był dwóm bóstwom kojarzonym z zeganą zimą i nadchodzącą wiosną – Marzanną i Jaryłą. Zgodnie z podaniami, by nastąpiła wiosna, należało uśmiercić Marzannę. W tym dniu boginię zastępowało inne słowiańskie bóstwo – Jaryła, które symbolizowało zieloną porę roku. Na wzgórzach rozpalano liczne ogniska i w kulminacyjnym momencie obchodów urządzało się huczną ucztę. Miała ona być dobrą wróżbą na nadchodzący rok wegetacyjny. Sprzątano domy i ozdabiano je pękami wierzbowych lub leszczynowych gałązek, składano sobie wizyty, smagano się witkami czy dzielono jajkiem.

Wielkanocne tradycje w Polsce to również zwyczaj malowania jajek na Święta. Zwyczaj ten wywodzi się jeszcze ze starosłowiańskich wierzeń, gdzie jajko miało bardzo ważne znaczenie. W wierzeniach Słowian jajko związane było z kultem słońca. Według niektórych podań świat miał mieć kształt złotego jaja i stać na kurzej nodze. Nasi przodkowie uważali je również za amulet przeciwko złym mocom. Symbolizowało siły witalne i podobnie jak dzisiaj – początek nowego życia. Pośredniczyło między światem ludzkim, a duchów i bogów. Dawnej to wyłącznie kobiety zdobiły jajka na Wielkanoc, a mężczyznom nie wolno było nawet wchodzić do pokoju, bo mogliby rzucić urok na kolorowe pisanki. Kiedyś barwiono je tylko na kolor czerwony, bo według legendy Maria Magdalena po zmartwychwstaniu Chrystusa spostrzegła, że wszystkie zakupione przez nią jajka zabarwiły się na czerwono. Dzisiaj zwyczaj malowania jajek na Wielkanoc wciąż jest żywy, ale barwi się je na różne kolory. Pisanki były również przedmiotem zabawy. W niektórych domach urządza się „wałatkę”, która polega na stukaniu się czubkami jajek lub toczeniu pisanek po stole, tak by się zderzyły. Wygrywa ten, którego jajko rozbiło pisanek przeciwnika.

Zwyczajem, który był bardzo popularny zarówno w okresie Jarych Godów, jak i w tradycji chrześcijańskiej, był obchodzony w Poniedziałek Wielkanocny śmigus-dyngus. Dawniej były to dwa osobne zwyczaje. Śmigusem zwano symboliczne smaganie witkami wierzbowymi po nogach i oblewanie zimną wodą, co miało związek z wiosennym oczyszczeniem. Witki wierzbowe kojarzyły się z płodnością,

a mężczyźni warto było wychłostać witką z dębu, symbolizującą męskość i siłę. Dyngus z kolei polegał na wykupieniu się od oblewania wodą. Panna mogła wykupić się przez podarek tradycyjnej pisanki lub innego przysmaku ze świątecznego stołu. Dzisiaj śmigus-dyngus kojarzy się głównie z polewaniem wodą.

Niektóre tradycje nie są znane w całym kraju, lecz są charakterystyczne jedynie dla konkretnych regionów. Jeszcze w niektórych podkrakowskich wsiach zachował się ludowy zwyczaj Siudej Baby, związany ze słowiańskimi obrzędami wypędzania zimy. Według pogańskiej legendy w świątyni pod Kopicową Górą ognia strzegła kapłanka, która wychodziła z budynku tylko raz do roku – wraz z nadejściem wiosny, by poszukiwać swojej następczyni. Panny, w obawie przed wybraniem, chowały się. Tradycyjnie za niechlujną i usmoloną Siudą Babę przebiera się mężczyzna, który w towarzystwie Cygana i paru krakowiaków zbiera datki wśród mieszkańców. Poczernienie twarzy przez Siudą Babę to dobra wróżba, zwiastująca pomyślny przyszły rok, a pannie ma przynieść szybkie zamążpójście.

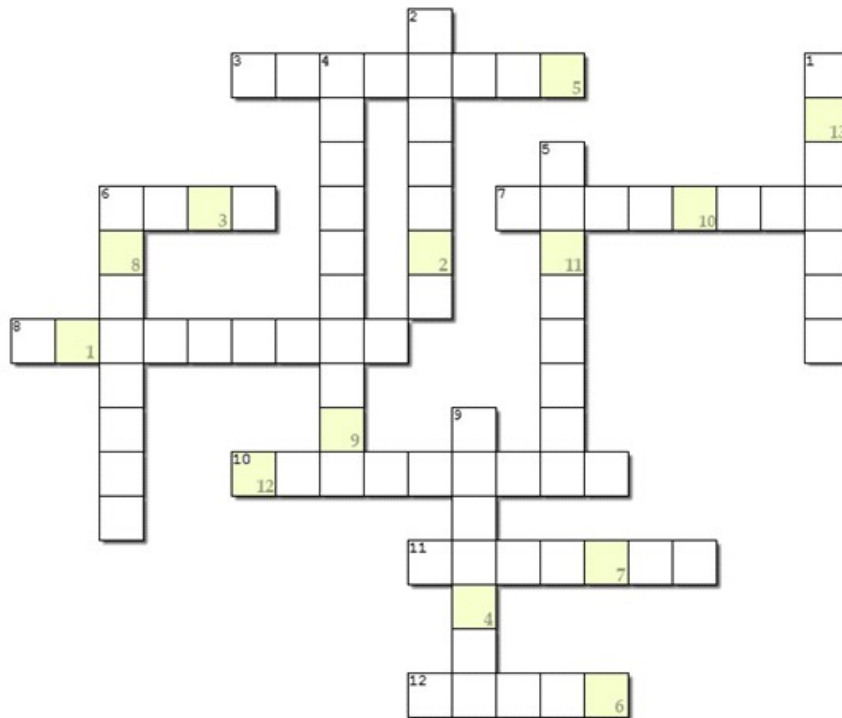
Dawniej, głównie na Kujawach, popularny był zwyczaj pogrzebu żuru i wieszania śledzia. Kiedyś ludzie bardzo rygorystycznie podchodzili do przestrzegania postu. Jadłospis ograniczał się najczęściej do postnego żuru i śledzia. Wraz z nadejściem Wielkiego Piątku i końcem postu świętowano koniec pokuty – urządzano symboliczny pogrzeb żuru i śledzia. Wśród żartobliwych przyśpiewek wynoszono z domu i zawieszano na wierzbie wyciętego z drewna lub tektury śledzia, a gar wypełniony żurem zakopywano w ziemi. Po takim pożegnaniu uprzykrzonych dań, zabierano się za przygotowywanie obfitych wielkanocnych potraw, które miały zostać poświęcone w Wielką Sobotę.

W niektórych częściach Lubelszczyzny spożywano symbolicznie kotki baziowe. O zwyczaju tym wiadomo co najmniej od XVI w. Mikołaj Rej w swoich dziełach opisywał tę tradycję - zaraz po poświęceniu palmy wielkanocnej należało zjeść trzy bazi. Pomagało to na ból gardła i miało zapobiegać chorobom płuc. Jedzenie bazi miało także przynosić bogactwo.

Tradycje wielkanocne kształtowały się w Polsce przez wiele wieków. Obecnie obchodzimy je ze względów obyczajowych, jednak dawniej ludzie wierzyli, że ich kultywowanie zapewni szczęśliwe i dostatnie życie. Święta wielkanocne to wyjątkowy czas, w którym symboliczne obrzędy religijne, tradycja ludowa i świat przyrody splatają się w jedno. Chrześcijanie świętują zwycięstwo Jezusa nad śmiercią, przyroda budzi się do życia po zimie, zaś tradycje ludowe zarówno upamiętniają wydarzenia sprzed ponad 2000 lat, jak i podkreślają naturalne przemiany w przyrodzie – wiosna rozpoczyna nowy cykl życia, obsiewania, zbierania plonów i cieszenia się nimi. Różnorodność zwyczajów w poszczególnych regionach może wiele powiedzieć o tym, jak kiedyś obchodzono Wielkanoc.

Opracowały: Katarzyna Knapik, Karolina Klich kl. 4c

KRZYŻÓWKA



1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

9	10	11	12	13
---	----	----	----	----

PIONOWO

1. Wielkanocny, z cukru.
2. Wielkanocne ciasto.
4. Uroczyste nabożeństwo wielkanocne z procesją.
5. Zwierzęcy symbol Wielkanocy.
6. Dzień rozpoczynający okres Wielkiego Postu.
9. Niedziela ... - ostatnia przed Wielkanocą.

POZIOMO

3. Okres zabawy przed Wielkanocą.
6. Okres przed Wielkanocą.
7. Topiona z końcem zimy
8. W wielkanocnym koszyku
10. Jednobarwna pisanka
11. Lany poniedziałek
12. Charakterystyczne dla wierzby ("kotki")

Autor: Aleksander Gzil